

Oyumu Sevdim ve Saydım

Geleceğim için endişelenmeyi bırakıp, oyuma sahip çıkmaya nasıl karar verdim?

Yrd. Doç. Dr. Özgür Tamer Elo. Müh. Hasan Şahin
ozgur.tamer@emo.org.tr hasan.sahin@emo.org.tr ...

İzleyenler hatırlayacaktır 10 yıl kadar önce gösterime "Heroes" isimli yabancı bir dizide sıradan insanların kazandıkları özel yetenekler ile çeşitli kahramanlıklar sergilemesi konu ediliyordu. Oy ve Ötesi ve benzeri oluşumların içinde yer alarak, sandıklarda gönüllü müşahitlik yapan sıradan insanlar da Türkiye demokrasi tarihinin önemli sayfalarından birine imzalarını atarak toplu bir kahramanlık örneği sergilediler.

Her ne kadar bu yazı Oy ve Ötesi odaklı yazılmış olsa da, genel olarak müşahit duyarlılığını aktarmayı hedeflemektedir. Zira partili ya da gönüllü tüm müşahitlerin ortak bir duyarlılığı ve sandığa sahip çıkma refleksinin dışı vurumudur gösterilen bu çaba.

Organizasyon: Oy ve Ötesi; Türkiye sorumlusu ve yönetim kurulu, il sorumluları, ilçe sorumluları, bina sorumluları ve sandık sorumluları (müşahitler) olacak şekilde dikey olarak örgütlenmiştir. Bunun yanında avukat organizasyonu da mevcut.

Oy ve Ötesi gönüllü müşahitlik organizasyonu gücünü üç sacayağından almaktadır. Bu ayaklar; gönüllülük, eğitim ve siyasi motivasyon olarak sıralanabilir. Aşağıda kısaca bu kavramlar açıklanmaktadır.

Gönüllülük: Oy ve Ötesi çalışmasının içerisinde belki de en önemli dayanak, tüm müşahitlik organizasyonunda görev alanların gönüllü olarak

yer almak istemesi olarak öne çıkmaktadır. Sosyal medya, gazetelerdeki köşe yazıları, tv bültenleri gibi çok çeşitli yollarla çalışmalarından haberdar olan gönüllü ordusu, kendi motivasyonları ile gönüllü olarak başvurdukları için, süreçte çok daha katılımcı bir rol üstlenmişler ve son dakika cayma gibi yollara da başvurmamışlardır.

Eğitim: Oy ve Ötesi müşahiti olmak için olmazsa olmaz şartlardan biri çeşitli şehirlerde defalarca 135 sayılı genelge ve 298 sayılı kanun esas alınarak yapılan, hatta seçimden önceki son gün dahi gerçekleştirilen müşahitlik eğitimi yapıldı. Eğitimde genel bilgilendirmenin yanında, müşahitin sandık başında karşılaşılabileceği sorunlar ve çözüm önerileri aktarılıyor. Eğitime katılmayanlardan web sitesinde bulunan online eğitimi izlemeleri isteniyor. Bina sorumlularının en az iki eğitim alması ve sürece daha hakim olması bekleniyor. Web sitesindeki faydalı bilgiler bölümünde genelge ve kanunun yanında; pratik gönüllü rehberi, tutanak ve şikayet dilekçeleri örnekleri gibi belgeler de mevcut. Bu sayede müşahit kısa zamanda sorusuna cevap bulabiliyor ve çözebilir hale geldi. Bu sayede birçok müşahit, görev yaptıkları sandıklarda sandık kurullarındaki görevlilerden daha fazla sorunun çözümünde yer alma şansı buldu, özellikle oy sayımlarında referans bilgileri sağlama mis-

yonlarını üstlendiler.

Siyasi Motivasyon: Ülke gündeminin yarattığı siyasi kutuplaşma ve geçmiş seçimlerde karşılaşılan şüpheli durumlar nedeni ile gönüllülerin sandıklara sahip çıkma motivasyonu üst seviyelere çıkmış durumdaydı. En azından bu seçim kapsamında "dokunulan oyların" güvenliğinden emin olma şansını yakaladık.

Katılımcı Profili : Oy ve Ötesi 45 ilde 162 ilçede oylarımıza sahip çıkmak için çalıştı. Özellikle İzmir ilinde yaklaşık 5000 kişinin katılımı ile yaptığımız çalışmada aşağıdaki verilere ulaşılmış bulunmaktayız.

Gönüllülerin çok yüksek ağırlıklı olarak üniversite ve üzeri eğitim aldığını gözlemlemekteyiz (%95).

İş durumu açısından ise gönüllülerin çoğunun özel sektörde çalıştığı ya da kendi işine sahip olduğu(%65), önemli bir kısmının kamu çalışanı olduğu (%10) görülmektedir.

En ilginç verilerden bir tanesi ise gönüllülerin yaş dağılımında ortaya çıkmaktadır. Bu verilere göre 18 ila 50 yaş arası ağırlıklı bölge olarak ortaya çıkmakla birlikte gönüllülerin %15 i 60 yaşın üzerinde olduklarını açıklamışlardır.

Tüm bu veriler değerlendirildiğinde katılımcı profilinin Karşıyaka bölgesi karakterini yansıtır şekilde gerçekleştiği görülmektedir.

Süreç: Gönüllülerin bir çoğu için

süreç yeterli motivasyonu edindikten sonra oy ve ötesi internet sayfasından kayıtlarını tamamlayıp ilçe/okul sorumluları tarafından atanmalarını bekleyip düzenlenen eğitimlere katılmak ve seçim günü sabahın erken saatlerinden akşama kadar gözlerini dört açarak beklemek olarak gerçekleşti. Bununla birlikte organizasyonel olarak süreç bundan yaklaşık 3 ay öncesinden başlayıp gittikçe yoğunlaşan ve tabii ki seçim günü tepe noktasına ulaştı.

Ötesi yani T3

Oy ve Ötesi gönüllüleri tarafından toplanan ya da partiler tarafından te-

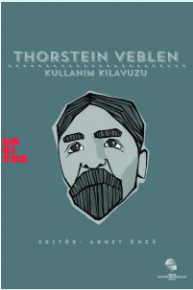
yt için iletilen ıslak imzalı tutanaklar, taranarak T3 sistemine aktarılarak denetleniyor. T3 sisteminde aktarılan tutanaklar, T3 sistemine giren gönüllülerin önlerine rastgele gelecek olan tutanakların üzerindeki sayıları sisteme girmesi prensibine dayanıyor. Her bir tutanak, sistem tarafından rastgele seçilmiş 3 kişi tarafından sisteme girildikten sonra DOĞRU olarak işaretlenecek. 3 farklı kişinin aynı hatayı yapması olası olmadığı için T3 sonuçlar %100 doğru olarak kabul edilmekte. En büyük sorun ise T3 sonuçlarına göre oluşacak olan itirazların seçimden sonraki Salı günü 15:00 a kadar

gerçekleştirilmesi gereğiydi. Bu nedenle çok daha fazla gönüllünün sürekli çabası gerekiyordu ve yukarıda saydığım motivasyonların bu noktada ki etkisi nedeniyle bu kadar kısa zaman diliminde tutanakların neredeyse tamamı sisteme girilebildi.

Sonuç:

Oy ve Ötesi örneğine az rastlanır bir örgütlenme yapısını bir çok il ve ilçede başarı ile tamamlayarak 174 bin 400 sandıktan 128 bin 620'sinin sonuçlarını YSK'nın seçis sistemi ile karşılaştırmayı başardı, sonuçlar partiler ile paylaşılarak olası itirazlar için veri sağlandı.

Kitap Tanıtımı

Thorstein Veblen: Kullanım Kılavuzu

Editör : Ahmet Öncü • ISBN No: 978-605-4630-30-1 Yayın Yeri: Ankara • Sayfa Sayısı: 368 • Ederi: 27,00 TL

Kendisinden önceki Marx gibi, "var olan her şeyi acımasızca eleştiriye" tabi tutan Veblen, ironi ve hicvi harmanladığı kendi tarzıyla dikkat çeker. Onu okuyanlar daha önce pek dikkate almadıkları ya da düşünmedikleri boyutlarıyla kapitalizmin maddi ve kültürel sorunlarıyla yeniden yüzleşirler. Günümüzde çoğu iktisatçının unuttuğu asıl mesele 'sıradan insan'ın yani halkın refahı ile üst sınıfların kazanılmamış gelirleri arasındaki çelişkinin, bu ikisinden hangisinin lehine çözüleceğidir. Miadını doldurmuş bir iktisadi düzenin ortasında dahi kemer sıkma politikalarını hiç sıkılmadan öneren iktisatçılar hâlâ çoğunluğu oluşturuyor ve akademik iktisadın sözde bilimsel aksiyomlarının arkasına saklanarak, sıradan insanları yaşam mücadelelerinde yalnız bırakıyorlar. Bu anlamıyla böylesi iktisatçılarla teorik ve pratik düzlemlerde mücadele etmek ama aynı zamanda Veblen gibi 'hanik' de yapmasını bilmek gerekiyor. Thorstein Veblen: Kullanım Kılavuzu, işte bu "Gemide güverte yolcusu, tirende üçüncü mevki, şosedeye yayan" olanlarla yürüyenlerin, yürüyecek olanların rehberidir ve pek çok yaratıcı fikrin tohumlarını barındırır. Ekilip biçilmesi dileğiyle...

İçindekiler

Thorstein Veblen: Bir Amerikan İktisat Perspektifi Michael Perelman .	7
Thorstein Veblen: Çok Yönlü Bir İktisatçı İzzettin Önder .	35
Thorstein Veblen, Ticari Girişim ve Finansal Kriz William Waller– Felipe Rezende .	61
Veblen'in Kurumsalçı Kira (Rant) Teorisi Ayrıtılandırması Michael Hudson .	113
Veblen'in Analizinde Endüstriyel ve Finansal Faaliyetler Arasındaki İkilem ve Kapitalizmin İstikrarsızlığı Gülenay Baş Dinar .	141
İş İdeolojisini Çürütmek: Veblen'in Devrimci Aktörler Olarak Mühendisler Kuramının Yeniden Değerlendirilmesi Ahmet Öncü .	169
İtaatsizlik ve Teknisyenler: Gelecekteki Boş Zaman Politikaları Üzerine Düşünceler Sidney Plotkin .	203
Bir Teknisyenler Sovyetinin Olanaklılığı Hakkında: Veblen'in Kümülatif Nedensellik Yönteminin Türkiye'ye Uygulanması Ahmet Öncü.	243
Tebessümle Sabotaj: Waitrose ve Sıradan İnsan Anita Oğurlu.	273
İşçilik, Emek ve Sermaye Faruk Eray Düzenli.	301
Tabandan Gelecek Demokratik Değişimin Hem Dostu Hem Düşmanı Olarak Veblen'in Efendisiz İnsanı Ross E. Mitchell.	315